

Format de citation

Novák, Jan : recension de : Šárka Nekvapil Jirásková (ed.), Historik bez hranic. Z díla profesora Eduarda Maura, Pardubice : Univerzita Pardubice, 2017, dans : Český časopis historický, 2017, 4, p. 1176-1177, DOI: 10.15463/rec.1754805397

český časopis historický

copyright

Cet article peut être téléchargé et/ou imprimé à des fins privées.
Toute autre reproduction ou représentation, intégrale ou substantielle de son contenu, doit faire l'objet d'une autorisation (§§ 44a-63a UrhG / German Copyright Act).

ní neformálních zpravodajských a kooperačních sítí v průběhu několika uplynulých let. Je to výsledek nikoli již jen badatelských sond, k jakým přistoupili Josef Borovička, Karel Stloukal a další historici v první polovině 20. století, nýbrž soustavné ediční činnosti, která konečně přinesla vynikající výsledky v pěti svazcích věnovaných pražské nunciaturě prací Tomáše Černušáka a Aleny Pazderové.

Černušákova brožura je vhodným doplňkem ke studii A. Pazderové *Zázemí Specianovy nunciatury u císařského dvora v Praze v letech 1592–1594* (Paginae historiae. Sborník Národního archivu 23/1, 2015, s. 7–54; zpráva v ČČH 114, 2016, s. 236–238). Zároveň se stává českým protějškem německy publikovaných detailních studií, doprovázejících nejnovější edice zařazené do série *Epistulae et acta nuntiorum apostolicorum apud imperatorem 1592–1628*. Drobná knížka dobře poslouží každému, kdo potřebuje získat sevěřenou informaci o nunciaturách, jež působily v rudolfínské Praze.

Jaroslav Pánek

Historik bez hranic.

Z díla profesora Eduarda Maura

(K vydání připravila Šárka NEKVPIL JIRÁSKOVÁ.)

Pardubice, Univerzita Pardubice 2017, 394 s., ISBN 978-80-7560-071-4

Publikace představuje výbor nejdůležitějších vědeckých studií Eduarda Maura, které byly vydány u příležitosti jeho osmdesátin. Ze značného tematického a časového rozpětí badatelského zájmu autora bylo vyzdvíženo pět tematických okruhů, které charakterizují jeho celoživotní dílo.

Jubilant patří k nestorům české historické demografie, první tematický blok se proto vztahuje právě k tomuto interdisciplinárnímu směru. Vybrané studie jsou zajímavé z hlediska metodologických přístupů i aktuálních otázek, týkajících se směřování historické demografie jako oboru. Následující celek, nazvaný *Hospodářské a sociální dějiny*, je nejrozsáhlejší a představuje těžiště badatelského zájmu Eduarda Maura. Logickou volbou je znovuvydání článku věnujícího se využití pramenné základny pro studium hospodářského a sociálního postavení poddaných na panství Točnick. Dalšími zásadními příspěvky, které se staly velmi podnětnými pro další badatele, jsou v zahraničí publikované studie, zabývající se postavením čeledi, čelední služby a sloužících obecně a dále problematikou dědického práva a převodu majetku v českém prostředí v období raného novověku. Dva následující bloky – *Církevní a náboženské dějiny* a *Příspěvky k dějinám šlechty* – představují možné nové přístupy ve výzkumu a dokazují, že česká historiografie má vůči těmto tématům značný dluh. Poslední část příspěvků je shrnuta v oddílu *Myšlenkové světy*. Jedná se o statí, které vyšly po roce 2000 a které představují aktuální směry české historiografie, jejichž spolutvůrcem je bezesporu i Eduard Maur.

Součástí publikace je personální bibliografie, dokládající více než půlstoletí se rozvíjející vědecký záběr jubilanta, jenž se nesmazatelně zapsal do české i zahraniční historiografie. Uveden je kompletní seznam monografií, kolektivních děl a odborných statí vydaných tiskem od počátku publikační činnosti Eduarda Maura do současnosti; výběrově pak nejdůležitější recenze a zprávy od roku 1997. Publikace byla připravena s podporou Fakulty filozofické Univerzity

Pardubice a stala se důstojným oceněním dlouholetého pracovníka Ústavu historických věd, který svou vědeckou činností i pedagogickou aktivitou významně obohatil toto pracoviště.

Jan Novák

Václava HORČÁKOVÁ

Bibliografie vědeckých prací

Jaroslava Pánka

(= Práce Historického ústavu AV ČR, řada D – Bibliographia, sv. 17)
Praha, Historický ústav 2016, 246 s.,
ISBN 978-80-7286-298-6.

Jubileum historika je často spojeno s vydáním sborníku prací jeho přátel či žáků, ne každému je ovšem věnováno celé číslo prestižního časopisu. Po zásluze se tak stalo v případě prof. Jaroslava Pánka u příležitosti jeho sedmdesátin a tím časopisem není žádný jiný, než prestižní *Český časopis historický*. První číslo ročníku 2017 tohoto časopisu přineslo medailónky, v nichž najdeme hodnocení J. Pánka jako redaktora ČČH, historika raného novověku, místopředsedy Akademie věd ČR a jeho ohlasu v USA, Polsku nebo v Itálii, kde řídí Český historický ústav v Římě. Větší část tohoto čísla ČČH pak zabírá přehled publikační činnosti, který v dokonalejší podobě vyšel také samostatně. Dobře zpracovaná bibliografie nabádá k jejímu přečtení. Na půl sta samostatných knižních prací J. Pánka je úctyhodný počet, dalších třicet je takových kompendií, na kterých se autorsky podílel, a ještě dalších čtyřicet, které zpravidla s dalšími kolegy také redigoval. Všechny tyto první tři oddíly jsou uspořádány chronologicky a můžeme tak sledovat v časové ose témata, která se postupně stala předmětem jeho zájmu. Ná-

sledující oddíl studií a článků svým rozsahem téměř jednoho tisíce položek již usnadňuje jeho věcné členění. Jde o oddíl literatury věnované ranému novověku s vyčleněním prací o soudnictví té doby, samostatné oddíly zachytily práce věnované jeho prvnímu odbornému působišti, Podblanic-ku, a práce vztahující se k dějinám Jihoslovanů. Z dalších oddílů můžeme sledovat, jak se jubilant zúčastňoval vědeckých konferencí, o nichž referoval, a jak svými recenzemi komentoval novou odbornou produkci. Přehled vědecké činnosti pak doplňují výběry rozhovorů, vystoupení v médiích, překlady beletrie a na závěr literatura o Jaroslavu Pánkovi. Nejde jen o vlastní tvorbu, ale u jednotlivých položek je připojen i ohlas na Pánkovy práce v recenzích a zprávách. Rozsáhlou bibliografii doplňuje jmenný rejstřík.

Vztah Jaroslava Pánka k bibliografii je známý. Již V. Horčáková v úvodu poukázala na Pánkovy metodické úvahy o regionální bibliografii, na zpracování rozsáhlé bibliografie Benešovska z doby, kdy pracoval v tamním okresním archivu, ale i na biografické studie, v nichž hodnocení osobnosti zpravidla doplňuje bibliografie prací. J. Pánek si nedovede představit práci na tématu bez znalosti dosavadních publikovaných studií, tedy bez dokonalého bibliografického přehledu. Je to také on, kdo si je významu bibliografie dějin českých zemí plně vědom a prosazuje, aby se stala rovnocennou složkou historického bádání.

Václava Horčáková je vedoucí historické bibliografie Historického ústavu AV ČR a podařilo se jí pro elektronickou podobu souběžné bibliografie české historie najít příznivé uživatelské prostředí. Díky internetem přístupné databázi se překonal léta kritizovaný časový rozdíl, který vznikal při